

PROSLAVA OB TRIDESETLETNICI — Včeraj, danes, jutri! Tako je v uvodniku prejšnje številke zapisal naš glavni direktor Miroslav Štimac. In res, proslava ob našem visokem jubileju je že preteklost. Nanjo so ostali le prijazni spomini, pa tudi foto zapis v današnji, letošnji zadnji številki našega glasila. Največ prostora smo, razumljivo, namenili govoru tovariša Staneta Dolanca, ki ga objavljamo v celoti. Na sliki pa so Stane Bajuk, Miroslav Štimac, Stane Dolanc in njegova žena (ob spremljanju kulturnega programa v kulturnem domu Edvarda Kardelja). (Foto: B. Matkovič)

Dragi naši!

Pred vami je letošnja zadnja številka Vezila. Ugotoviti moram, da je letos naše glasilo dokaj redno izhajalo, da pa ste vi bolj malo sodelovali v njem. Kaj je k temu pripomoglo, ne vem. Proti koncu leta 1986 so odgovorili tudi sodelavci iz delovne organizacije Komet. Zmeraj redkeje so se oglašali, dokler niso do kraja obmolknili. Škoda.

V iztekajočem se letu smo izdali tudi dve posebni številki Vezila: prvo ob dvajsetletnici šole, drugo pa pred kratkim ob praznovanju tridesetletnice delovne organizacije Beti. Obe sta bili vsebinsko bogati in polni podatkov, ki bodo prišli prav marsikomu, ko ju bo kdaj pozneje prelistaval.

Pred kratkim so obiskali Žakanje samoupravljanci iz vse Jugoslavije. Pogovarjali smo se tudi o informiranju v delovni organizaciji. Ko smo jim predstavili naše delo, so bili prijetno presenečeni in slišali smo nemalo pohval.

Gotovo si vseh le nismo zaslužili, kajti na področju obveščanja bomo morali postoriti še marsikaj. Predvsem bomo morali postati naše Vezilo res odsev življenja delavcev, njihovih želja, potreb, načrtov. Če hočemo to doseči, pa brez vaše pomoči ne bo šlo.

Tu bi lahko odigrale veliko vlogo osnovne organizacije sindikata z ljudmi, ki bi bili zadolženi za obveščanje. Tudi Zveza komunistov in mladina ne bi smela stati ob strani. Uredniški odbor ne zmore vsega, to je jasno. Največ informacij ima vodilni kader. Le-ta bi jih moral posredovati bralcem Novic in Vezila. Tudi to sodi k njihovim nalogam in delu.

Pa da se ne bomo zadnje dni decembra morili s tem, naj vam zaželim vse lepo, veliko sreče, zdravja, zadovoljstva. Le polni dobre volje in elana bomo lahko premagali vse, kar nas čaka v prihajajočem 1987. letu. Naj vam bo predvsem srečno.

Urednik Toni Gašperič

Srečno '87

NAŠA ANKETA

Vsi za rekreacijo

O tem, kako pomembna je za zdravje rekreacija, ne bomo izgubljali besed. Tudi o tem, da veliko zaposlenih, predvsem šivilj, zbolijo zaradi poklicnimi boleznimi zaradi stalno enake drže pri strojih, ni potrebno posebej govoriti. Ob tem, da so se nekatere delavke, na primer v črnomaljski Konfekciji in Kometu, tega že začele zavedati in tudi začele s telovadbo, a so zaradi posmeha sodelavcev kaj hitro prenehale z domisljico, pa se gre že zamisliti. Zato smo delavke, predvsem šivilje, povprašali, kaj pravzaprav mislijo o rekreaciji na delovnem mestu, o tistih nekaj minutkah, ki bi jih v 8-urnem delavniku namenili za to, da bi pretelovadile ude. Takole so povedale:

TONČKA GORNIK, šivilja v Kometu: »Dobro bi bilo, če bi začeli z rekreacijo na delovnem mestu, ker pri našem delu zelo

trpi hrbtenica. Mene še posebno bolijo lopatice. Vidim, koliko boljše je že, če se med delom samo sprehodim do stranišča in nazaj. Najbrž pa bi morali imeti kakšnega referenta za rekreacijo, ki bi začel s telovadbo. Dober bi bil tudi kdo iz pisarne.«

NADA KOVAČIČ, šivilja v metliški konfekciji: »Rekreacija na delovnem mestu bi bila zelo zdrava, ker je pri našem delu hrbtenica zelo obremenjena. Za 5 do 10 minut, za kolikor bi ustavili stroje, tovarna ne bi bila oškodovana. Bila sem na obisku v tekstilni tovarni na Hrvaškem, kjer imajo telovadbo na delovnem mestu in so

delavke zelo zadovoljne. Mogoče so krivi tudi predsodki, da pri nas še nismo začeli s tem. Pobudo pa bi morale dati seveda me, delavke. Mislim, da za to ne bi bil potreben dodaten kader, telovadbo bi lahko vodile kar me, delavke.«

ANICA PEZDIRC, šivilja v Kometu: »20 let že šivam, to pa

je že dovolj, da pošteno čutim posledice na hrbtenici. Zato predlagam, da bi vsak dan dve uri pred koncem službe telovadili ob strojih. 5 minut razgibalnih vaj bi kar zadostovalo. Vendar pa bomo morale najbrž delavke dati pobudo, da se bo to tudi uresničilo.«

MARIJA MAČEČEVIČ, prelagalka v metliškem tozdu Konfekcija: »Še pred šestimi meseci sem delala kot šivilja in vem, da šivilje potrebujejo rekreacijo, razgibanje. Narava mojega dela pa je takšna, da se veliko gibljem, zato telovadbe ne potrebujem. Zelo obremenjene so le noge, tako da bi bilo zame bolj dobrodošlo, da bi v tistem času, ko bi šivilje telovadile, sedela. Zakaj še nismo začeli s telovadbo? Ni bilo predloga. Če bi bil, bi ga

gotovo sprejeli. Pa šivilje najbrž niti veliko ne razmišljajo o tem. Za njih je najpomembneje, da čim več sešijejo.«

ANKA PLUT, krojilka v črnomaljskem tozdu Konfekcija: »Predvsem stojim, a še ne občutim posledic, čeprav je res, da pri delu s tračno žago najbolj trpi hrbtenica. Prav bi bilo,

če bi začeli s telovadbo, pobudo pa bi moral dati sindikat. Lahko bi rekreacijo vodila tudi ena od delavk, vendar bi morala biti za to delo usposobljena, da bi vedela, katere vaje so najbolj primerne.«

NEŽKA SIMONIČ, šivilja v Kometu: »Mi, ki delamo na kmetiji, se doma pretelovadimo, s telovadbo pa začnemo že navsezgodaj zjutraj, ko tečemo na avtobus. Za tiste, ki se doma toliko ne gibljejo, posebno pa za tiste, ki delajo pri šivalnih strojih že dolga leta, pa bi bila rekreacija na

delovnem mestu zelo dobrodošla. Predlagam, da bi jo imeli med malico, seveda pa bi morali imeti človeka, ki bi nas vadil.«

SLAVICA ČEHAJIČ, šivilja v tozdu Konfekcija Metlika: »Mislim, da bi bilo dobro, da bi se po šestih urah dela nekoliko pretelovadile. Že po tem, ko gremo kadit, vidim, da je kadilnica najbolj polna okrog 12. ure. Mnogi si privoščijo ci-

gareto samo zato, da se sprehodijo. Morda bi se v začetku, ko bi začeli s telovadbo, kdo smejal, a bi se že navadili. Delavke se med seboj o tem še nismo pogovarjale, ker tudi časa nimamo.«

REZKA KRAMARIČ, adjustrika v črnomaljskem tozdu Konfekcija: »Že dolgo je, kar sem zbolela na hrbtenici. Potem sem začela telovaditi s starejšimi sodelavkami, več-

rat pa sem predlagala, da bi telovadile vse, a nisem uspela. Telovadba je za šivilje nujna. S tem bi se zmanjšalo število bolniških izostankov z dela. Mlade delavke tega še ne občutijo dovolj.«

ANGELCA JESIH, strojna šivilja v črnomaljskem tozdu: »Telovadba bi bila zares priporočljiva, posebno za šivilje, saj je obremenjena hrbtenica, pa noge. Marsikdo misli: saj je šiviljam lahko, ko neprestano sedijo. Pa ni tako. Dolgo se že govori o rekreaciji na delovnem mestu, pa še vedno ni nič. Gotovo bomo morale biti delavke bolj glasne pri svojih zahtevah. Le tako bomo uspeli.«

! **OBVEZNO
PREBERITE**

Slavnostni govor tovariša Staneta Dolanca

Tovarišice in tovariši!

Trideset let pravzaprav ni dolgo časovno obdobje, toda če je v tem relativno kratkem času nastalo v nekem okolju, v nekem kolektivu toliko sprememb, toliko novega, če je prišlo do tako vidnega razvoja kot pri vas v Metliki in še posebej v vaši delovni organizaciji »Beti«, je prav gotovo res, da so predvsem delovni ljudje v našem porevolucionarnem obdobju vložili vse svoje ustvarjalne sposobnosti, delo in znanje za to, da bi oni sami in generacije, ki jim bodo sledile, živeli lepše življenje, da bi bile njihove družbenopolitične skupnosti od metliške občine, do SR Slovenije in SFR Jugoslavije bogatejše, trdnjše, demokratičnejše, da bi jim bile bližje in bolj njihove. »Ne vem, če je še kje v Jugoslaviji mesto kot Metlika, v katerem je toliko zasedenih delovnih mest, kot šteje mesto prebivalcev. In v tem mestu že tri desetletja v strukturi gospodarstva z več kot 70% deležem vodi tekstilna industrija. Ne samo po številu zaposlenih, temveč tudi po obsegu poslovanja je delež delovne organizacije »Beti« v družbenem proizvodni občine Metlika daleč največji, saj znaša kar 50%. Še več, kazalci gospodarjenja kažejo, da je »Beti« hkrati tudi največja belokranjska tovarna in s tem že dolga leta tudi ena glavnih nosilk industrijskega razvoja Bele krajine.

Ob tej priložnosti bi rad poudaril nekaj značilnosti v razvojni

Slavnostni govornik na slavnostni seji delavskega sveta DO Beti ob praznovanju tridesetletnice je bil tovariš Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ. Njegov govor je v celoti objavljen v tej številki Vezila.

poti vaše delovne organizacije, predvsem zato, ker sem prepričan, da so mnoge med njimi v današnjem času izredno aktualne in da lahko za mnoge v Sloveniji in Jugoslaviji predstavljajo kašipot uspešnega gospodarskega razvoja.

Pred 30. leti ste začeli v nekdanjem Dijaškem domu, v zasebnih hišah, v barakah z nekaj več kot 100 delavci. Z udarniškim delom ste jih preurejali in zgradili nove proizvodne prostore. Danes, v moderni tovarni, dela 2.070 delavcev.

Vedno ste imeli pred očmi jasen program razvoja, s katerim ste se odločili za specializirano proizvodnjo, za stalno posodabljanje tehnologije in s tem dvig storilnosti.

Ustanovili ste lastni izobraževalni center tekstilne smeri in tako prihajali in prihajate do lastnih sposobnih kadrov.

Že 1971. leta ste pričeli z uvajanjem sodobne elektronske opreme in ste danes glede tega ena najmodernejše opremljenih delovnih organizacij v Jugoslaviji.

Spoznali ste, da lahko dosežete boljše rezultate gospodarjenja le, če se boste nenehno

vključevali v mednarodno delitev dela, s tem, da boste na mednarodnem trgu potrjevali ter primerjali kvaliteto in ceno vaših izdelkov. Danes izvažate na zahteven zahodnoevropski trg, v Francijo, Avstrijo, Švedsko, Italijo, Veliko Britanijo in Nizozemsko, na Vzhodu v Sovjetsko zvezo, Češkoslovaško, Poljsko in Madžarsko, od dežel v razvoju pa v Irak, Libijo in Angolo.

Vaša delovna organizacija ni zaprta v meje metliške občine, ima več temeljnih organizacij združenega dela v drugih slovenskih občinah, trajno pa se samoupravno povezuje še z mnogimi delovnimi organizacijami, ne samo v Sloveniji, temveč tudi v SR Hrvaški in SR Bosni in Hercegovini.

Razvite oblike samoupravljanja in nagrajevanja po delu so v tem kolektivu dokazale svojo moč, hkrati pa sposobnost in zrelost delovnih ljudi, da upravljajo z družbeno lastnino in ustvarjajo pogoje za hitrejši razvoj.

Vse to je izjemnega pomena v današnjem času, v gospodarskih in družbenih razmerah, kjer je veliko problemov in iskanja poti

za čim hitrejšo stabilizacijo gospodarstva. Ali ni edino možna in pravilna pot prav v elementih gospodarjenja, ki sem jih naštel za vašo delovno organizacijo, saj slednji pomenijo uveljavljanje ekonomskih zakonitosti z nenehnim prizadevanjem in borbo za večjo produktivnost, prisotnost na mednarodnem trgu, uveljavljanje sodobne tehnologije in s tem stalnega razvoja. Vem, da sem poenostavljeno uprabil vaš primer, saj se zavedam, da gre še za mnoge druge stvari. Vendar sem prepričan, da se, če bi vsi delovni kolektivi v Jugoslaviji gospodarili tako, kot ste gospodarili vi, ne bi mogle uveljavljati na vseh ravneh — od občine do federacije, težnje za vse večjim administriranjem ob neupoštevanju ali celo negiranju ekonomskih zakonitosti.

Novi Zvezni izvršni svet si prizadeva, da v težkih gospodarskih razmerah z uveljavljanjem takšne ekonomske politike, v kateri bodo imele prednost ekonomske zakonitosti, spremeni te negativne trende. Pri tem so bili pri izvrševanju pglavitnih nalog v letošnjem letu doseženi tudi marsikateri pozitivni rezultati. Nekatere izmed teh bom naštel, saj smo v zadnjem času priča poskusom izničenja vsega, kar imamo in kar ustvarjamo.

Fizični obseg industrijske proizvodnje se je v desetih mesecih letošnjega leta povečal za 4,2%, porast kmetijske proizvodnje znaša okoli 5%. V prvem polletju letošnjega leta je bilo zgrajenih 15.000 stanovanj v družbenem sektorju, kar je za 47% več kot v enakem razdobju lani. V letu 1986 smo dosegli 3,7% stopnjo rasti družbenega proizvoda, kar je v primerjavi z lanskim letom, ko je rast znašala samo 0,5%, izreden uspeh. To je več tudi v primerjavi s tremi procenti načrtovane rasti družbenega proizvoda.

Tudi rezultati blagovne menjave s tujino so v drugem polletju letošnjega leta ugodnejši, čeprav z vidika celote niso na ravni pričakovanih. Po statističnih podatkih je bil izvoz do 24. 11. za 3,3% manjši, in sicer na konvertibilno področje za 0,7%,

(nadaljevanje na 4. st.)

SLAVNOSTNI GOVOR TOVARIŠA STANETA

(nadaljevanje s 3. st.)

na klirinško za 7,5%, hkrati je bil tudi uvoz manjši za 6,1%. Po tekočih realnih tečajih se je izvoz blaga v devetih mesecih povečal za 4,3%, pri čemer na konvertibilno področje za 11,1% medtem ko se je na klirinško področje zmanjšal za 6,7%. V enakem obdobju se je uvoz blaga povečal za 8,6%, in sicer iz konvertibilnega področja za 20%, iz klirinškega pa se je zmanjšal za 13%.

Na izvozne rezultate je med drugim negativno vplivalo zmanjšanje investicijskih del in izvoza v dežele v razvoju zaradi ekonomskih kriz v teh državah, pa tudi zmanjšanje izvoza nekaterih naših tradicionalnih izvoznih proizvodov, kot so tobak, pijače, pohištvo in drugo, črno-biljska katastrofa je na primer vplivala na zmanjšanje izvoza prehranbenih artiklov. Na rast uvoza pa je vplival predvsem uv-

Gledališki in filmski igralec Ivo Ban je zelo občuteno zrecitiral Prešernovo Zdravljico, Župančičevo Žebljarsko in nekaj Kajuhovih pesmi.

oz nafte, ki je bil realno večji kar za 29%, medtem ko se je uvoz vseh drugih proizvodov realno povečal le za 2,6%.

V tekoči plačilni bilanci bomo po predvidevanjih dosegli suficit, ki znaša okrog 700 milijonov dolarjev. Zmanjšanje zunanega dolga je bilo v tem letu hitrejše od načrtovanega: načrtovanih je bilo namreč približno 670 milijonov dolarjev, za vse leto pa bo zmanjšanje dolga znašalo milijardo in 100 milijonov dolarjev. Devizne rezerve države so ohranjene na relativno visoki ravni in bodo do konca leta še povečane. Poleg tega smo v letošnjem letu odplačali vse pogodbene obveznosti inozemskim upnikom.

Dinamika rasti splošne in skupne porabe je ustavljena, čeprav je, gledano v celoti, taporaba še vedno za več kot 20% nad načrtovanim okvirom.

Mesečna dinamika rasti cen je umirjena. V prvih šestih mese-

cih letošnjega leta je znašala povprečna rast cen proizvodov v industriji 4,8%, v obdobju julij-oktober pa 3,9%, povprečna rast cen na drobno je v prvih šestih mesecih znašala 6,3%, v obdobju julij-november pa 5,2. Ne glede na postopno zmanjševanje rasti cen v zadnjih mesecih, je to še vedno osrednji problem našega gospodarjenja, prek katerega se izražajo tudi številne druge pomanjkljivosti ter nakopičene težave.

V obdobju od januarja do julija se je zaposlenost v družbenem sektorju povečala približno za 200 tisoč novo zaposlenih.

V tem letu je bilo končano ali pa se končuje delo v zvezi z razvojno strategijo in programi za njeno izvajanje. Zvezni izvršni svet je že sprejel strategijo tehnološkega razvoja naše države in jo poslal Skupščini SFRJ, skupaj s programom ukrepov za podporo razvoju znanosti in tehnologije. Med

S tistimi, ki so v delovni organizaciji Beti že trideset ali več let, sta se za spomin slikala Stane Dolanc in Miroslav Štimac. Na posnetku manjkata dva jubilaranta.

DOLANCA, ČLANA PREDSEDSTVA SFRJ

razvojnimi strategijami so najpomembnejše: razčlenitev nosilcev razvojnih programov v industriji, v kmetijstvu, turizmu, prometu in drobnem gospodarstvu ter popolnejši ukrepi za spodbujanje ustvarjanja raznovrstnejše in komplementarnejše gospodarske strukture.

V zaključni fazi je dolgoročni program razvoja energetike naše države do leta 2000 ter strategija dolgoročnega gospodarskega sodelovanja z našimi najpomembnejšimi zunanjimi ekonomskimi partnerji.

Končuje se tudi delo v zvezi z najpomembnejšimi sistemskimi spremembami in usmeritvijo v tržno gospodarjenje in uvedbo realnih ekonomskih kategorij.

Silvester Mihelčič, mojster na elektronski harmoniki, Metličan, sicer živeč v Črnomlju, ravnatelj glasbene šole Črnomelj, skladatelj in še kaj je pričaral belokranjske motive z elektronsko harmoniko. Njegov nastop je bil doživet in opazen.

Najpomembnejše spremembe so v obračunskem sistemu, kreditno-monetarnem in denarnem sistemu, sistemu cen in drugod.

Vsi ti rezultati pa tudi dejstvo, da pri snovanju ekonomske politike vse bolj prevladuje spoznanje o nujnosti tržnega gospodarjenja in ekonomskih načel, pa še niso dovolj trdno poroštvo, da se bodo negativni trendi korenito spremenili.

Stane Bajuk, predsednik skupščine občine Metlika, Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ, Miroslav Štimac, glavni direktor delovne organizacije Beti, Janez Žele, predsednik delavskega sveta Beti (iz leve proti desni), so se sprehodili skozi proizvodne prostore in učilnice srednje šole tekstilne usmeritve. Z njimi so bili tudi drugi gostje.

Jubilant Alojz Slanc prejema priznanje za svoje tridesetletno delo v Beti. Priznanja sta izročala Janez Žele in Mijo Maršič. Prvi je predsednik delavskega sveta Beti, drugi pa sindikalne organizacije.

Brez odgovornosti in discipline pri izvrševanju dogovorjene politike na vseh področjih družbenega življenja, brez trezne realne presoje pri načrtovanju skupne, splošne in osebne porabe ter dokončne odstranitve lažne solidarnosti iz ekonomske politike, ne bomo presegli gospodarske in s tem tudi politične krize.

Izhod vidimo v produktivnejšem delu, v hitrejšem aktiviranju vseh rezerv pri izkoriščanju gospodarskih zmogljivosti in delovnega časa, v osvajanju novih tehnologij, v varčevanju, večjem izvozu in v odpiranju v svet. Združevanje sredstev in znanja je ekonomska in nepolitična zahteva časa, v katerem živimo. Vse to pa bomo lahko uresničili le, če bomo istočasno razvijali tudi socialistične samoupravne odnose, kar je pogoj, da borba za stabilizacijo uspe.

Vsekakor se moramo zavedati nevarnosti možnih političnih posledic gospodarske krize, ne samo za naše notranje politične razmere, marveč tudi za mednarodni položaj Jugoslavije. Ne prikrivamo težav, problemov, niti konfliktov, s katerimi smo soočeni. Vemo, da nekateri posamezniki in skupine doma in v svetu vse to izkoriščajo za napade na našo socialistično revolucijo in njene pridobitve, na našo socialistično samoupravno družbeno ureditev, na enakopravnost narodov in narodnosti, na našo neuvrščeno politiko.

Prepričan sem, da lahko samo s preseganjem ekonomskih problemov in z organizirano akcijo subjektivnih sil in vseh družbenopolitičnih dejavnikov v naši družbi praktično razrešimo, če že ne vseh, pa prav zagotovo mnoge politične in druge probleme. S tem bomo dali tudi nove spodbude razvoju materialnih sil naše družbe, razvoju socialistične demokracije, kulture in blagostanja naših ljudi.

(nadaljevanje na 6. st.)

OB 30-LETNICI BETI

Gledalci so bili zelo zadovoljni s kulturnim programom. Slišati je bilo vrsto pohval predvsem v smislu, da je bil program nevsiljiv, pristrčen in prav dovolj dolg.

SREČNO NOVO LETO!

Med gosti in poslušalci v dvorani je bil tudi Darko Inkret, prvi glavni direktor delovne organizacije Beti.

Delovna organizacija Beti je prejela ob tridesetletnici delovanja tudi zvezno priznanje: Red dela z zlatim vencem. Glavnemu direktorju Beti ga je izročil tovariš Stane Dolanc, obrazložitev Predsedstva SFRJ pa je prebrala Milena Hočevar. (Vse foto: B. MATKOVIČ)

V kulturnem programu je sodeloval tudi Metliški mešani pevski zbor Beti pod vodstvom Ani Jankovič — Šober. Skupaj s tamburaši kulturno umetniškega društva Ivan Navratil so zapeli Pastirče mlado in milo. Nato pa še tri pesmi. Tamburaši, vodi jih Stanko Križ, pa so izvedli še venček belokranjskih ljudskih pesmi. Program je povezoval Toni Gašperič.

Obrazložitev za odlikovanje

PREBERITE!

Slavnostni govor...

(nadaljevanje s 5. st.)

Tovarišice in tovariši!

Vaš jubilej sovpada s praznikom naše države, 29. novembrom, ko so bili pred 43. leti na drugem zasedanju AVNOJ-a postavljeni temelji nove Jugoslavije, skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti, v kateri naj vlada delavski razred. Družbeni, materialni in duhovni preporod, ki je bil dosežen pri nas v teh 43-tih letih pod vodstvom komunistične partije — zveze komunistov in tovariša Tita, je najboljši in najtrdnjši odgovor in dokaz vsem tistim, ki so doma ali v svetu še vedno ali znova v dvomih o moči in sposobnosti Socialistične federativne republike Jugoslavije, da preseže tudi sedanje probleme in težave. Ustvarjalne sile naših delovnih ljudi, ki jih sprošča razvijanje in utrjevanje socialističnih samoupravnih odnosov, pogloblja prevladujoče prepričanje, da lahko samo takšna Jugoslavija, kakršna je — socialistična, samoupravna, neodvisna in neuvrščena skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, nudi vsem njim realne možnosti polne nacionalne uveljavitve, socialne varnosti in odpira perspektive hitrejšemu razvoju, kar je porok za to, da bomo na tej poti tudi uspeli.

Tovarišice in tovariši!

Sprejmite, prosim, moje iskrene čestitke k vašemu jubileju z najboljšimi željami za nove uspehe pri vašem delu.

V posebno čast si štejem, da vam lahko izročim odlikovanje Red dela z zlatim vencem, s katerim vas je Predsedstvo SFRJ odlikovalo za vse uspehe in rezultate, ki ste jih dosegli v 30. letih.

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je z ukazom št. 130 z dne 3. 12. 1986 odlikovalo Belokranjsko trikotajno industrijo Beti Metlika ob 30-letnici obstoja za posebne zasluge in uspehe pri delu, pomembne za gospodarski napredek države, z REDOM DELA Z ZLATIM VENCEM.

Leta 1956, ko v Metliki še ni bilo industrije, se je invalidsko podjetje Belokranjka iz takratnega okrajnega središča Črnomelj preselilo v Metliko. Z udarniškim delom članov kolektiva so bili pozneje adaptirani prostori tedanjih vojaških barak, z rekonstrukcijo obstoječih in nabavo novih strojev pa se je močno dvignil obseg proizvodnje. Leta 1962 je bila Beti priključena preostala konfekcija Belokranjke Črnomelj, leta 1964 pa konfekcija Dolenjka Mirna peč in Pletilstvo Dobova. Ko je bil leta 1966 ustanovljen izobraževalni center tekstilne usmeritve, je delovna organizacija kmalu dobila lastni strokovni kader, in ta je v 8 TOZD in delovni skupnosti skupnih služb prevzemal najodgovornejše delovne dolžnosti.

Izrazito visok vzpon v svojem razvoju je delovna organizacija dosegla v obdobju zadnjih 10 let. Modernizirana in posodobljena je bila strojna oprema v vseh TOZD in zgrajeni so bili novi proizvodni prostori, s pomočjo sredstev fonda za manj razvita področja SR Hrvatske pa sta bili zgrajeni novi tovarni konfekcije v Zakanju in Krstinji v SR Hrvatski. Hkrati s posodobitvijo strojne opreme je potekala tudi postopna modernizacija poslovno-računalniške opreme.

Delovna organizacija ima tudi več oblik trajne samoupravne in tehnološke povezave s sorodnimi delovnimi organizacijami, kar zlasti velja za YULON Ljubljana, Tehnocolor in Velebit Zagreb, Intertrade Ljubljana, Predilnico Gline iz Gline, Tekstilano Kočevje, Vodičanko iz Vodice in druge. Ves čas obstoja dosega delovna organizacija Beti nadpovprečne poslovne rezultate v panogi svoje dejavnosti, zlasti pa je pomembno dejstvo, da je v zunanjetrgovinskem poslovanju težnja delovne organizacije biti aktivec, in to pretežno z lastnim izvozom.

Izredno razvejano je samoupravno in politično delo v vseh TOZD, saj povsod aktivno delujejo osnovne organizacije ZK, Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine, ki imajo tudi tesno povezavo z vodstvi občinskih družbenopolitičnih organizacij pri načrtovanju in izvršitvi posameznih nalog in aktivnosti. Delovna organizacija Beti je široka baza za črpanje kadrov, ki v občini sprejemajo najodgovornejše delegatske, samoupravne in politične funkcije.

Prav ta pripravljenost sprejemanja najodgovornejših funkcij kaže na to, da se zaposleni v Beti zavedajo dejstva, da problemov delovne organizacije ne gre ločevati od problemov v občini oziroma v širši družbenopolitični skupnosti.

Delovna organizacija Beti je v času svojega obstoja prejela tudi najvišja občinska priznanja, ki se podeljujejo delovnim organizacijam in posameznikom za izredne zasluge na gospodarskem in samoupravnem področju. Leta 1976 je prejela občinsko priznanje Osvobodilne fronte — SREBRNI ZNAK, leta 1979 pa najvišje priznanje občine — PLAKETO OBCINE METLIKA.

Pobudo predloga za dodelitev odlikovanja je posredoval Izvršni svet Skupščine občine Metlika.

Slovenija kolesari

Odbor za množičnost pri Kolesarski zvezi Slovenije je pripravil zanimivo akcijo »SLOVENIJA KOLESARI«, ki naj bi vzpodbudila čim širšo športno rekreativno aktivnost posameznikov še zlasti pa družin.

Akcija poteka v smislu svobodne izbire poti in časa. Za vzpodbudo in stimulacijo pridobijo udeleženci, ki prevozi-
jo:

— družina 5 voženj, od tega ena nad 50 km

— posamezniki 5 voženj, od tega tri nad 50 km

VELIKO MEDALJO.

Za malo medaljo pa so pogojni naslednji:

— družina tri vožnje, od tega ena nad 50 km

— posamezniki pet voženj, od tega ena nad 50 km.

Vsak udeleženec si iz seznama možnih prog izbere svojo pot ter si v kartonček, ki ga dobi na Kolesarski zvezi Slovenije — Breg 2 — 61000 Ljubljana, vpisuje prevožene poti. Ko doseže ustrezno število voženj za malo ali veliko medaljo, kartonček pošlje kolesarski zvezi, ki mu pošlje ustrezno medaljo.

Za vrsto poti, ki so primerne za kolesarjenje, je kolesarska zveza pripravila tudi popis prog na koncu katerih — ne na vseh — dobite tudi žig o opravljeni vožnji, žig ni pogoj za pridobitev medalje, saj organizator meni, da bi bila napak vsaka formalnost, pa tudi zavest posameznika nekaj velja.

Komisija za športno rekreacijo in oddih pri RS ZSS je akcijo »SLOVENIJA KOLESARI« ocenila v smislu stališč o množičnih športnih prireditvah, kot ustrezno rekreativno aktivnost in jo predlaga za vključitev v programe športne rekreacije v OZD.

J. J.

Kometove jubilentke

Med Kometovimi delavkami, ki so prejele priznanja in plakete delovne organizacije ter denarne nagrade za 20 let dela v kolektivu, so tudi Marija Trček, Anica Čadonič, Marica Jurinčič in Fanika Petric. Vse so se dela priučile v Kometu, vsem je bila prav v tej delovni organizaciji to prva zaposlitev, vse zatrjujejo, da je ne bi nikoli zapustile. In kaj so še povedale o življenju in delu v našem kolektivu?

Bili smo kot ena družina

Fanika Petric si je prvo zaposlitev poiskala v Kometu, kjer se je priučila, pohvali pa se, da je spoznala in preizkusila veliko faz v proizvodnem procesu. »Težko pa rečem, kje je najlepše. Vsako delo zahteva posebno skrb. Zagotovo pa lahko rečem, da je bilo najlepše v delavnici na Pungartu, kjer sem začela delati. Bili smo kot velika družina, med seboj smo se dobro poznali in dobro razumeli. Seveda so tukaj, v Rosalnicah, delovni pogoji neprimerno boljši, a kaj, ko se delavke med seboj poznamo le na videz,« z nostalgичnim glasom pove Fanika.

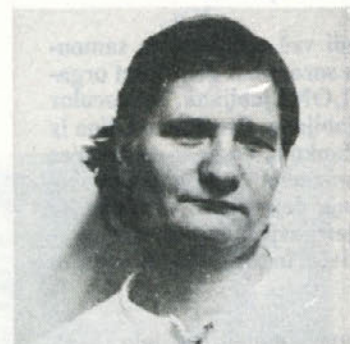
Petricova je 11 let delala kot servirka, torej je postregla šiviljam, kar so potrebovale, potem je 5 let šivala, sedaj pa je sortirka v krojilnici. O tem, da je z delom zelo zadovoljna, niti

noče zgubljeni besed. »To je samo po sebi umevno, sicer ne bi zdržala v eni delovni organizaciji toliko časa. In ji bom ostala zvesta tudi vnaprej. Če takrat, ko sem morala hoditi iz Trnovca peš v Metliko, nisem pomislila, da bi pustila zaposlitev, sedaj o tem, ko imamo dobro urejen družbeni standard, pa delavske avtobuse in vse, kar pač delavec potrebuje, sploh ne razmišljam več,« pove Fanika, ko začne tretje desetletje dela v Kometu.

Tukaj bom ostala

Anica Čadonič se je zaposlila v Kometu 1. decembra leta 1966. To je bila njena prva zaposlitev, delovni organizaciji pa je ostala zvesta vse do danes. »Pravzaprav se niti ne zavedam, kako to, da je tako hitro minilo,« pove ob jubileju.

Anica je začela delati v prostorih, ki jih je imel Komet pri Caru. V začetku je šivala nedrčke, obleke, pa tudi kaj drugega, zlasti vse, kar ji je prišlo pod roke. »Vse je bilo dobrodošlo. Danes je drugače. Delamo za nemške firme, to delo pa je zagotovljeno. Seveda se ne odrekamo tudi šivanju izdelkov za domači trg,« pravi Čadoničeva, ki ni nikoli poznala besede ne. »Pred dvajsetimi leti, ko sem se začela priučevati v Kometu, je bilo težko dobiti delo, zato sem morala poprijeti tam, kjer je bila priložnost. Pa saj sedaj je še težje, pravijo, nezaposlenost med mladimi je večja,« potarna.

Pravi, da bodo morali tudi drugi še potrpeti. »Tudi meni je

IZ KOMETA

bilo marsikdaj težko, toda da bi zapustila Komet, še pomislila nisem. Saj ne bi bilo nikjer boljše! Tukaj, kjer sem se navadila, bom tudi ostala,« je kljub vsemu zadovoljna Anica.

Od petnajstega leta v Kometu

Marija Trček se je zaposlila v Kometu, ko jih je bilo komaj 15 let in pol ter se priučila za šiviljo. Spominja se prve svoje mojstrice Vide Kraševac, pa preprostega dela, ki ga je opravljala v začetku. »Šivala sem gumbe, gumbnice in opravljala druga lažja dela. Po osmih mesecih pa smo se s Pungarta preselili v nekdanjo osnovno šolo. Tam smo začeli šivati za tujega partnerja, za Triumph, kar pa pomeni, da je moralo biti delo izredno natančno. Zgodilo se je, da smo morali tudi podirati, in to celo ob nedeljah,« pripoveduje Marija ter pristavi, da bi bilo o delu v Kometu moč napisati cel roman. »V stari šoli sem delala vse, kar je bilo potrebno in na katerem koli stroju. Samo da je bilo delo!«

Trčkova pove, da jih ni mnilo, če so morale hoditi na malico iz središča mesta na Pungart, saj je bila ta razdalja zanamarljiva v primerjavi s tisto, ki jo je morala prehoditi od doma, iz Bojanje vasi, do službe. »Delavskih avtobusov takrat seveda ni bilo, že tisti, ki je imel kolo, je bil velik srečnež.«

Marija sedaj šiva nedrčke in kopalke, pravi pa, da delo ni dolgočasno, saj je veliko različnih modelov.

Trčkova tudi prizna, da je včasih, ko ji je bilo težko, pomislila, da bi odšla iz Komet. »Pa sem si mislila, le kam naj grem? Kamor koli bi prišla, bi bila novinka. Tako bom najbrž kar ostala tukaj, kjer sem si pridela že več kot polovico delovne dobe,« se smehlja jubilentka Marija Trček.

Kmetica in šivilja hkrati

Ko si je Marica Jurinčič z Jurova onkraj Kolpe pred dvajsetimi leti zaželela, da bi se zaposlila, najbolj pa ji je ležalo šivanje, je bila sprva kar razočarana, kajti v Beti ravno takrat niso sprejemali novih delavk. Pa se je spomnila na Komet, kjer so jo z veseljem sprejeli. Začela je seveda z lažjimi ročnimi deli, kajti za šiviljo se je šele priučevala, potem pa

so bile postopno na vrsti vse težje operacije.

12 let je hodila Marica vsak dan 5 kilometrov daleč v službo, marsikdaj tudi sama, ponoči. Bilo jo je pošteno strah in to so njeni najbolj trpki spomini na službena leta v Kometu. Zdaj pa se z možem, ki dela v Beti v isti izmeni kot ona, vozi ta z avtom, tako da sta prej doma in da lahko postorita še kaj na kmetiji. »Kmetica in šivilja je biti zelo težko. V Kometu se ne morem odpočiti, da bi lahko potem bolj delala doma, kajti norme so visoke in dobro moram poprijeti, da kaj zaslužim.

Saj na kmetiji bom že še lahko delala, pa bom imela le pokojnino, če bom vztrajala do konca,« razmišlja Jurinčičeva.

ODMEVI:

NASVIDENJE ALI NA SVIDENJE

Tu je razlaga doktorja Jožeta Toporišiča, vodilnega slovenskega jezikoslovca. Članek ki smo ga skrajšali, naj nam bo oproščeno, je vzlet iz 7D. Doktor Jože Toporišič priporoča pisanje NA SVI-DENJE. Narazen torej. Če ne bomo verjeli njemu, ne vem, komu bi še lahko.

Piše:
dr. Jože Toporišič

Da podnapisi pri televizij-skih filmih niso idealni, vem že dolgo, in sem se zaradi njih že večkrat hudoval. Zadnjič se mi je to spet zgodilo pri filmu Gospa z morja. Po obvezno napačnem, ker stilno slabem »Spoštovane gledalke, spoštovani gledalci« (zadoščalo bi »Spoštovane gledalke in gledalci« nič pa se tudi ne bi upirali, ko bi se kdaj reklo tudi npr. »Drage poslušalke, spoštovani poslušalci« ali kaj podobnega) se je nato v pisnem jeziku zvrstila vrsta tipičnih neustreznosti, zlasti pisava skupaj, kjer bi bilo bolje pisati narazen. Konkretno: nasvidenje, hvalabogu, ponavadi, odtod.

Da v teh primerih ne gre za besedo, ampak za besedne zveze, smo tudi v našem jezikovnem kotičku že povedali. Saj vendar lahko rečemo tudi na skorajšnje svidenje, hvala bodi bogu, po stari navadi, od tod in onod. Toda zakaj bi enostavno, meni naš prevajalec (ali prevajalka?), če lahko zapleteno, zakaj boljše, če lahko slabše? Oziroma: Jaz sem se tako navadil(a), pa naj bo prav ali ne, boljše ali slabše, komu vseč ali ne. Prešeren bi tako ironiziral z besedami: »Kogá za silo / nam v bukvah jézik svóji iméti bráni?« (Namesto »v bukvah« seveda »v filmu«.)

ŠE EN PRIMER:

Dular: Krka pa teče naprej, stran 159: Pa na svidenje, gospod Trdina!

Prav tam, stran 302: »Na svidenje, dragi!« je rekla.

BETI, DOBOVA — Iz naše temeljne organizacije v Beti imamo bolj malo vesti, pa čeprav zato veliko več obljub, da bomo dobili kakšno poročilo. Zato se tokrat zadovoljimo s tremi fotografijami. Na sliki: hala s površino 750 kvadratnih metrov, ki smo jo zgradili 1973. leta.

NOVA PRIDOBITEV — Da se tudi v doboviškem tozdu razmere spreminjajo, dokazuje druga fotografija, na kateri je pridobitev iz lanskega leta. Gre za 400 kvadratnih metrov novih proizvodnih površin. Za tiste, ki v Dobovi še niste bili, povejmo, da je nova hala na desni strani.

PAKIRANJE — V temeljni organizaciji združenega dela Konfekcija Dobova je v dveh izmenah 166 zaposlenih. Gre za delavke iz bližnjih krajev, nekaj pa jih je zaposlenih tudi s hrvaške strani. Na naši fotografiji so delavke v končni fazi, pri pakiranju. (Vse foto: G. R.)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame Dragice Spudić se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji TOZD metraža in sodelavcem TOZD metraža za podarjena venca, izrečena sožalja in denarno pomoč. Hvala vsem, ki so mi stali ob strani.

Žalujoči sin Mirko Spudić

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame Dragice Spudić iz Kamanja se iskreno zahvaljujem TOZD konfekcija Zakanje za podarjeno cvetje, izrečena sožalja, denarno pomoč in spremstvo na zadnji poti.

Žalujoča hči Marica Petrina z družino

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage mame Danice Bulić se iskreno zahvaljujem delavcem TOZD konfekcija Metlika za izrečeno sožalje in denarno pomoč. Posebej hvala Katici Petric in Jožici Vidic.

Koviljka Matjašič z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta JANKA RUS-NOVA se iskreno zahvaljujem sodelavkam TOZD konfekcija Metlika za podarjeni venec in izrečeno sožalje.

Žalujoča Ana Šandor z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata Stjepana AGBABE se iskreno zahvaljujem sodelavcem Elektrodelaavnice in tozd Metraža za podarjeni venec in izrečeno sožalje.

Božidar Agbaba z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame Terezije Bradica se zahvaljujem vsem sodelavcem iz TOZD kodranka za denarno pomoč, osnovni organizaciji sindikata pa za podarjeno cvetje.

Žalujoči sin Jože Bradica z družino

MARIJA VRBANIČIČ, predsednica OO sindikata, tozd Konfekcija Dobova:

»Delo našega sindikata se ne razlikuje dosti od dela v drugih osnovnih organizacijah. Redno se sestajamo, analiziramo poslovanje, rešujemo nastale probleme v tozdu in tudi širše, npr. na občinski ravni ali v krajevni skupnosti. Ker smo zelo homogen kolektiv in se med sabo dobro razumemo je vse to dosti lažje. Ni nas veliko, zato si med sabo vedno pomagamo. Tako smo zbrali 10 starih milijonov za našo sodelavko, ki jo je prizadel požar, skrbimo tudi za grobove naših treh sodelavcev, ki so umrli na poti v Metliko, kjer bi morali delegatsko zastopati našo temeljno organizacijo in podobno. Poleg tega pripravljamo tudi proslave ob različnih praznikih, skupaj z mladinsko organizacijo, medse vabimo naše upokojenke, malčke iz vrta in še bi lahko naštevala.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta Draga Markoviča se iskreno zahvaljujem TOZD konfekcija Metlika za podarjeni venec in izrečeno sožalje.

Marica Klemenič z družino

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta se iskreno zahvaljujem ožjim sodelavcem in OOZS Komet za podarjene vence in izrečene besede sožalja.

Janez Uhan

NE ZAMUDITE!

Plečnikova razstava v Ljubljani

Po izjemno odmevni razstavi v kulturnem centru Georges Pompidou v Parizu prihaja Plečnikova velika razstava v Ljubljano, kjer bo na Gospodarskem razstavišču na ogled do 5. januarja prihodnje leto.

Odveč je pojasnjevati veličino in pomembnost arhitekture Jožeta Plečnika, saj smo o tem imeli letos priložnost mnogo izvedeti. Velja pa kljub temu poudariti dvoje: da je zapuščina arhitekta Jožeta Plečnika visoko presešla slovenski nacionalni okvir in pomeni uveljavitev v evropskem kulturnem prostoru, in da se prvič v zgodovini ponuja možnost videti v Ljubljani razstavo takšnih vsestranskih razsežnosti, česar preprosto ne smemo zamuditi.

Zato je prav, da tudi v sindikatih z obveščanjem, populariziranjem, spodbujanjem in neposredno organizacijo obiska omogočimo čim večjemu številu delavcev ogled razstave v kratkem času, ki je na voljo.

Preberite si zato Kompasovo ponudbo in ukrepajte!

Razstava je odprta od 9. do 20. ure. Za najavljene skupine je organizirano vodenje

Arhitekt
Jože Plečnik
1872-1957

po razstavi, ogled traja približno eno uro. Poleg prenesene pariške razstave bodo na vpogled še dodatni eksponati.

Razstava bo v hali »A na Gospodarskem razstavišču, v recepciji pa bo KOMPASOV predstavnik, ki bo skrbel za vstop najavljenih skupin in ogled razstave.

CENA VSTOPNIC ZA RAZSTAVO »ARHITEKT JOŽE PLEČNIK«

odrasli: 600 din posamezniki, 480 din zaključene skupine

dijaki, študentje in vojaki: 300 din, osnovnošolci: 200 din

CENA DVEURNEGA OGLEDA PLEČNIKOVIH DEL V LJUBLJANI

CENA za zaključene skupine od najmanj 40 oseb — za osebo netto

Ogled obsega: Navje, Stadion, Žale, cerkev Sv. Frančiška, okolice cerkva Sv. Jakob, Sv. Florjan, Sv. Peter in stare cerkve, grajsko sprehajališče, Narodno univerzitetno knjižnico, Križanke, Tromostovje, Čevljarški most in Trnovski most, obrežje Ljubljani z zapornico in tržnico ter obrežje Gradašče, rojstno hišo J. Plečnika, palačo Vzajemne zavarovalnice itd.

	petek, sobota in nedelja		ostali dnevi	
	odrasli	dijaki, študentje in otroci	odrasli	dijaki
vodnik	300 din	200 din	200 din	200 din
vodnik in avtobus	1.200 din	1.000 din	900 din	800 din
vstopnina za razstavo, vodnik in avtobus	1.600 din	1.200 din	1.300 din	1.000 din

Betko ima besedo

5. decembra 1986 smo imeli fešto ob tridesetletnici naše delovne organizacije. K nam je prišlo veliko povabljenih gostov, poslovnih prijateljev, s katerimi Beti sodeluje. Med gosti je bil tudi Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ. Bil je slavnostni govornik. Vendar misli Betko napisati nekaj povsem drugega. Okoli Beti je bilo 5. 12. 1986 vse čisto, vse pospravljeno. To se spodobi. Vendar pa: zakaj ne bi bilo tako vsak dan. Tudi takrat, ko nas ne vidijo drugi, ko nas ne ocenjujejo. Navsezadnje živimo v Beti mi. Ne bi nam smelo biti vseeno, kakšni so naši prostori, kakšna je naša okolica. K redu in čistoči lahko pripomore vsak, če mu je le do tega...

Kulturni program v kulturnem domu Edvarda Kardelja je bil po mnenju prisotnih več kot dober. Nastopili so: Metliški mešani pevski zbor Beti, tamburaši kulturno umetniškega društva Ivan Navratil, Toni Gašperič, igralec Ivo Ban in elektronik Silvester Mihelčič. Pred tem dogodkom so čistilke dva dni čistile prostor kulturnega doma Edvard Kardelj. Precej je bil onesnažen, stene stranišč v kleti so bile porisane in popisane s človeškimi odpadki, na stolah so bili prilepljeni žvečilni gumi, pipe so puščale, oken-ske police so bile popokane, prahu ni manjkalo.

Pred 5. 12. 1986 je kazal kulturni dom Edvarda Kardelja žalostno podobo. Bil je videti, kot da zanj nihče ne skrbi, kot da ni videl snažilke že leto in več. Bolj je bil podoben nekulturnemu kot kulturnemu prostoru. Vnaprej se to ne bi smelo dogajati. Tudi obiskovalci doma bi morali sami paziti, kam kaj odvržejo. Kulturni dom Edvarda Kardelja je naš. Stanje v njem je naša podoba, podoba naše kulturne zavesti.

INFORMIRANJE IN VEZILO

VeziLO naj bi, kot glasilo DO »kopitar« verjetno najboljše Beti in DO Komet, imelo predvsem informativni namen. Vse pogostejše so kritike, da tega namena ne dosega oziroma da postaja VeziLO privatno glasilo nekega T. G. z občasnimi vložki B. M. in nekih R. M.

Iz Kometa prihajajo glasovi, da se v VeziLU zanemarja DO Komet. Nekateri spet trdijo, da je preveč prostora namenjenega SŠTU.

Upam se trditi, da so vse te kritike večinoma upravičene in da VeziLO resnično ni pravi informator, informator, ki bi ga vsak delavec v DO potreboval. Za to pa je najmanj kriv dežurni krivec T. G. in ostali, ki svoje prispevke objavljajo v VeziLU. T. G. in njegova banda ni nobena skupina vohlačev, ki bi se plazila po DO Beti in DO Komet in zalezovala informacije. T. G. ima svoje delovno mesto v SŠTU, pozna problematiko in o njej piše. Ne more pa v VeziLU poročati o proizvoznih uspehih in problemih v npr. TOZD Kodranka in volna. O sklepih in problemih, s katerimi se srečuje kolegij ali DS, ne more pisati nekdo, ki ni član ne enega ne drugega.

»Le čevlje sodi naj kopitar« (izposojeno od Prešerna) in točno se ve, kdo so pri nas »kopitarji« za prodajo, nabavo, planiranje, proizvodnjo itd. In

»kopitar« verjetno najboljše pozna čevlje. Obstaja pa problem, ki ga bo uredništvo le težko rešilo. »Kopitarja« je treba pripraviti do tega, da bo vzel svinčnik in papir v roke.

Vse premalo se zavedamo, kakšno vrednost ima VeziLO. Večina ga le površno prebere in že roma v koš. Za marsikateri pomemben datum ali dogodek iz zgodovine DO, ki bi bil verjetno pozabljen, pa ni, se imamo zahvaliti le VeziLU, sajse vsa ostala dokumentacija sčasoma porazgubi. Nekdo, ki bo mogoče ob 40-letnici Beti pisal njeno zgodovino, si bo v največji meri moral pomagati z VeziLU, torej bo zgodovina Beti toliko verodostojna in bogata, kolikor bogate in točne so informacije v VeziLU.

Zakaj jih torej ne objavljati? Je že res, da boljše informiranost posameznika postavlja v nadrejen položaj nasproti ostalim. Ali je to razlog, da na strani našega glasila mnoge informacije sploh ne pridejo? Če je to res, potem res nima smisla, da VeziLO izhaja, kot pa, da iz številke do številke v njem spremljamo le besedna »onaniiranja« nekih T. G., B. M. in R. M.

Upajmo, da bo po novem letu boljše.

R. M.

Tek je zdrav način življenja

Da ne bi razlagali podrobnosti o pomembni vlogi vsakdanjega teka (ali živahne hoje) na človeški organizem, naj navedemo nekaj medicinskih in drugih pristopnih avtorjev za vprašanje teka in zdravega načina življenja:

Kardiolog W. Hollmann (Köln): »Lahkoten tek na 2000 m je idealna obremenitev za sodobnega človeka. Traja naj približno 10 minut. Gre za danes edino znanstveno zanesljivo metodo, ki pomaga, da se počuti človek mlajšega. Kakor je zapisano v rojstnem listu.«

Kardiolog M. Horvat (Ljubljana): »Če bi ljudje vsak dan prehodili v hitri hoji 1600 m, bi si bolj podaljševali življenje, kot če bi človeštvu uspelo odpraviti smrt zaradi raka.«

Sir Roger Bannister, predsednik Mednarodnega sveta za šport in telesno vzgojo: »Zanesljivo lahko rečemo, da je redna telesna vadba, uravnavanje telesne teže in opuščanje kajenja tista pot, po kateri se lahko izognemo ali vsaj zmanjšamo število boleznih srca in ožilja. Teh dejstev ne more nihče

zanikati.«

P. H. White, specialist za bolezni srca: »Živahna hoja na 10 km stori človeku, ki se ne počuti najbolje, je pa sicer zdrav, bolje kakor vsa medicina in psihologija.«

Psihoterapevtka Tanch: »Že 10 minutni tek na dan zanesljivo pospešuje duševne in telesne sposobnosti ter vpliva na porast spoštovanja do samega sebe.«

S. Bergant, avtor »POLNOKRVNOSTI«: »Kdor prične teči, se spremeni: požeruh postane zmernež, lenobnež zaživi, kadilec preneha kaditi, pijanec piti.«

Akademik A. L. Mjatsnikov: »Da bi se izognili boleznim, je treba upoštevati tri pravila. Manj se voziti ter več hoditi in teči, najmanj 10 km na dan. Prizadevati si, da obnovite svojo mladostno telesno težo na ravni, na kateri je bila pri 22 letih. In končno: Od otroštva si privzgajati optimizem in dobro voljo.«

Internist Hochrein: »Prepotiti se enkrat na dan (na primer s tekom v naravi), bolj zaleže od kateregakoli medikamenta.«

TKS, METLIKA

JUBILEJNE PLAKETE IN NAGRADE

Leta 1980, ko je Komet praznoval 20 let obstoja, so začeli v kolektivu podeljevati priznanja in plakete delovne organizacije ter denarne nagrade vsem tistim, ki so v tovarni zaposleni dve desetletji. Vsem ostalim jubilarantom pa podelijo vsako leto denarne nagrade. Letos so pripravili sprejem za jubilate tik pred dnevom republike, priznanja in plakete delovne organizacije ter denarne nagrade za 20 let dela pa so prejeli: Marija Bajuk, Ana Čadonič, Antonija Gornik, Marica Jurinčič, Terezija Mišmaš, Marija Ogulin, Anica Pezdirc, Fanika Petric, Marija Plut, Sabina Plut, Nežka Simonič, Marija Terček, Jožefa Vraničar in Stanka Vrviščar.

Denarno nagrado za 20 let skupne delovne dobe so prejeli: Janez Horvat, Cvetka Jagodič, Dragica Muže in Marija Zevnik.

Denarne nagrade za desetletno delovno dobo pa so podelili naslednjim sodelavcem: Majdi Berkopec, Miri Bučan, Miri Čuk, Ljubici Furjanič, Milici Fir, Zdenki Hadjur, Biserki Kolenac, Ljubici Kramarič, Anki Matišič, Dragici Mlačak, Katarini Muhvič, Anici Mužar, Štefaniji Markuš, Veri Mihelič, Zorki Mihelič, Ani Nauhaiser, Ivanki Perko, Mariji Pavlič, Vesni Palajsa, Mariji Pečaver, Biserki Rehorič, Ljubici Sopčič, Ljubici Stupič, Marici Stipanovič, Milki Starešinič, Marici Šoštar, Rudolfi Šegina, Marjani Tomašič, Dori Vinski in Jožetu Veselu. Čestitamo!

ZANIMIVOST

Moti glasba med avtomobilsko vožnjo?

Glasba v avtu?

Prepir o tem je star toliko kot avtomobilski radio, vendar se je večina voznikov že zdavnaj opredelila. Seveda za radio. Na zahodu je komaj še kako vozilo

brez radia, no, pri nas jih je precej manj, ker je domača proizvodnja skupno s prenosnimi tranzistoriziranimi sprejemniki že pred leti propadla. Zadušila jo je tuja, cenejša konkurenca.

V Berlinu so se lani odločili za temeljito raziskavo, kako vpliva glasba na voznika med vožnjo. Profesorica Helga de la Motte z berlinske Tehniške univerze se je poslužila voznega simulatorja v običajnem vozilu, kjer so si na vdolanem zaslonu sledili računalniško vodeni posnetki cestnih odsekov. Voznike je delila na dve skupini. Prva je »vozila« po cestah z mnogimi ovinki in ovirami, druga po mirni cesti brez ovinkov. Vsi vozniki so absolvirali obe vozni poti, enkrat z glasbo, drugič brez. Vozili so po lastni izbiri: s klasično ali moderno lahko glasbo.

Rezultati so bili taki: na nenevarnih cestah so vozniki ukrepali hitreje, če so poslušali glasbo. Glasba je bolj aktivirala možgane, preprečevala padec pozornosti in subjektivne pojave utrujenosti. Vozniki, ki pa so »vozili« na zahtevnejših cestnih odsekih, so občutili glasbo kot obremenitev, ne pa sprostitve. Prevelika aktivnost namreč sproži stres.

Torej glasba v vozilu: da, toda le na nezahtevnih cestah, kjer deluje kot psihoaktivna substanca. V gostem mestnem prometu, zlasti v neznanih krajih pa ne. Odločno ne, ker pripomore k zmanjšani koncentraciji.

Bralci Vezila pa se boste seveda odločili po svoji pameti in vesti. Pišite nam o izkušnjah!

beti belokranjska
mekalažna
industrija
metlika

VEZILO je glasilo delovnih ljudi Beti in Kometa. Ureja ga uredniški odbor: Toni Gašperič, glavni in odgovorni urednik, Alenka Badovinac, Janko Bračička, Miomir Čikič, Irena Flajnik, Jože Gerkič, Dragica Končar, Mojca Konda, Ljilja Maršič, Jure Matekovič, Vida Šegina Matkovič, Branko Matkovič, Tone Omerzel, Dušan Rus, Matjaž Rus, Sonja Zorc in Marjetka Žele. Tehnični urednik: Janez Pezelj.

VEZILO izhaja v nakladi 2300 izvodov, in sicer enkrat na mesec. Grafična priprava DIC Novo mesto, tiska TISKARNA Novo mesto.

Naslov izdajatelj: Beti, Tovarniška 2, 68330 Metlika, telefon. 58 170.

VEZILO je po mnenju Republiškega komiteja za informiranje SRS oproščeno temeljnega davka na promet proizvodov.

ZASTRTA KLOTILDA ZRAČNIK — »Priznam, posamezni bralci so me že prepoznali, četudi me še niso videli v obraz,« je oni dan zaupala Klotilda Zračnikova, neposrednica in prav prijetna punca, našemu fotografu M. R. »Če bi vedela, da bom dobila nekaj cvenka iz poročila, se ne bi razgalila. Tako pa me morate razumeti: stvari so vsak dan dražje, dinar ni vreden piškavega boba in prav strah me je, da ne bom storila še usodnejšega koraka,« je še dodala in velega škljocniti.

Foto: M. R.

Alenka Mežnaršič

Šopek

Daj mi dekle
rož za spomin.

Daj mi marjetic,
spominčič, daj
mi dekle lepega,
poljskega cvetja.

Daj mi dekle
makov cvet,
daj mi,
zlat pšenični klas.

Poveži mi šopek,
šopek cvetja,
da ga bom imel
za spomin.

Marjetice bele so,
tvoje nedolžno srce.
Spominčice plave so,
tvoje oči.

Makovo cvetje,
so lica žareča,
klasje pšenično,
so tvoji zlati lasje.

Jesenska

V prečudovite barve,
so oblečeni Gorjanci
in vsa dolina Kolpe.

V paleto barv jesenskih,
sonce se upira.
Odela se jesen je
v to tančico,
ko k počitku spravlja,
umirajoča se narava.

V žarkih sonca,
je zelena
že pšenica,
a zraven opuščena njiva,
sanja o pomladi.

Po poljih zbirajo se,
osamele ptice...

Še repa tu
in tam je koleraba,
korenje...

V spanje zimsko,
trudna in zgarana,
legla bo narava.